

คู่มือการปฏิบัติงานการจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอย
และขยะอันตรายมีพิษ

องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างนกทา
อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

คู่มือการปฏิบัติงานการจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอยและขยะอันตรายมีพิษ
องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างนกทา
อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

หลักการและที่มา

ด้วยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๒๐ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๕ ได้กำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ประกอบกับมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภา ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๖ บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบล อาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเก็บ ขน และการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดการจัดระเบียบในการจัดเก็บ ขน กำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย เพื่อให้สามารถบังคับให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างนกทา จึงจำเป็นต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยขึ้นมา

วัตถุประสงค์ของการจัดทำ

๑. เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนร่วมกันบริหารการจัดการเก็บและจัดการขยะโดยขยะที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันภายในหมู่บ้าน ตามระบบการจัดการขยะของ อบต. ซึ่งใช้ระบบผู้ทิ้งเป็นผู้คัดแยกขยะตามประเภท
๒. เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
๓. เพื่อบริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์สูงสุด

หน้าที่ความรับผิดชอบ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างนกทา มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และถูกหลักวิชาการ

ขอบเขตของการจัดการขยะมูลฝอย

จัดเก็บและจัดการขยะที่เกิดขึ้น ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลสร้างนกทา ซึ่งใช้ระบบการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลสร้างนกทา ซึ่งใช้ระบบผู้ทิ้งเป็นผู้คัดแยกขยะตามประเภทเอง โดยแบ่งขยะออกเป็น ๕ ประเภท ขยะนำกลับมาใช้ใหม่ได้, ขยะนำกลับมาใช้ใหม่ไม่ได้, ขยะเศษอาหารขยะมีพิษ, และขยะเศษวัสดุ และวิธีการจัดการขยะมูลฝอย

มาตรการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย

๑. มาตรการคัดแยกขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด (ทั้งในอาคาร พื้นที่นอกอาคาร) เป็นมาตรการเพื่อคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างน้อย ๔ ประเภท ได้แก่

๑.๑ ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือ มูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหารไปไม้ เศษเนื้อ

๑.๒ ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องตีแบบ UHT กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์

๑.๓ ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือมูลนอยอันตราย คือ ของที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุธรรมชาติอันตราย ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสารเคมี

๑.๔ ขยะทั่วไปหรือ มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทรื้อหรือเศษจากของใช้หรือของใช้แล้ว ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่นท่อพลาสติกใส่ขนม ถูพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ของบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถูพลาสติกเบ็ดพิเศษ อาหารโฟมเบ็ดอาหาร ฟิล์มเบ็ดอาหารมาตรการนี้ดำเนินการโดยติดตั้งถังขยะแยกประเภท ไว้รอบบริเวณอาคารสำนักงาน พร้อมทั้งแจ้งบุคลากรรับทราบ

๒. วิธีลดและจัดการขยะก่อนนำไปทิ้ง

๒.๑ การลดการใช้ หรือการลดขยะจากแหล่งต้นทาง โดยพยายามหลีกเลี่ยงหรือลดการมลพิษที่เกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก ลดการใช้หลอดดูด โดยการกินน้ำแก้ว

๒.๒ การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำเป็นการนำวัสดุของใช้กลับมาใช้ในรูปแบบเดิมหรือนำมาซ่อมแซมใช้ หรือนำมาใช้ทำประโยชน์อื่นๆ

๒.๓ การหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุกำจัดยาก เช่น กล่องโฟม การใช้งานหรือแก้วกระดาษ

๒.๔ การซ่อมแซมนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นการซ่อมแซมวัสดุที่ใช้แล้ว ที่สามารถนำมากลับมาใช้ได้ เช่น ซ่อมแซมเสื้อผ้า อุปกรณ์ไฟฟ้าชำรุด

การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย

(๑) ให้ความรู้การจัดการขยะแยกตามประเภท/ชนิดของขยะที่ได้คัดแยกไว้ เช่น การจัดเก็บขยะรีไซเคิล แยกต่างหากจากขยะย่อยสลาย ขยะทั่วไปและขยะอันตราย

(๒) ให้ความรู้การจัดการขยะอันตรายแยกต่างหากจากขยะรีไซเคิล ขยะย่อยสลายและขยะทั่วไป

(๓) จัดเก็บขยะติดเชื่อตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

(๔) จัดการขยะอันตรายตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนด

การติดตามประเมินผลของการจัดเก็บขยะ

๑. หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติงานจะต้องตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ทุกสัปดาห์ เป็นลายลักษณ์อักษร ตรวจสอบและทำความสะอาดทุกครั้ง วัน/วัน

๒. หัวหน้าผู้ควบคุมการปฏิบัติงาน ตรวจสอบการปฏิบัติงาน

๓. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลฯ รวบรวมสรุปผลการปฏิบัติงานการจัดเก็บขยะประจำปีงบประมาณ รายงานต่อผู้บริหารทราบ

ประโยชน์ของคู่มือ

๑. ผู้บริหารและบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสร้างนกทาได้รับทราบและเข้าถึงกระบวนการปฏิบัติงานการการจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

๒. กระบวนการรับเรื่องร้องเรียน และการดำเนินการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการฝ่าฝืนจริยธรรมการเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อกฎหมาย ของพนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานจ้างทุกประเภทในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสร้างนกทา มีความชัดเจน เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้

